

Praha 21. 7. 2008

28

Indikační skupiny lázeňské péče 2003–2007

Indication Groups of Balneal Care 2003–2007

Souhrn

Tato Aktuální informace přináší vybrané údaje o vývoji lázeňské péče v ČR podle indikačních skupin za léta 2003–2007. Celkový počet pacientů v lázeňské péči za toto období vzrostl ze 298 994 na 346 556 osob. Tradičně nejvyšší podíl dospělých pacientů a dorostu léčených na náklady zdravotního pojištění i pacientů ze zahraničí se léčí na nemoci pohybového ústrojí, nejvyšší podíl dětských pacientů se léčí na netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí.

Summary

This Topical Information brings the selected data on the development of Balneal Care in the Czech Republic by the indication groups during 2003–2007. The total number of the patients rose from 298 994 to 346 556 persons. Traditionally the highest share of adult patients and juveniles under the public health insurance as well as of persons from abroad come for treatment of non-tuberculosis diseases of respiratory system.

Lázeňská péče v ČR v letech 2003–2007

V období 2003–2007 vykazovalo lázeňství v ČR trvalý nárůst pacientů. Celkový počet pacientů ve zdravotnických zařízeních lázeňské péče vzrostl ze 298 994 pacientů všech kategorií v roce 2003 na 346 556 pacientů celkem v roce 2007. S přihlédnutím ke způsobu úhrady lázeňské péče v období 2003–2007 klesal počet pacientů *komplexní lázeňské péče* (dále jen KLP; zdravotní pojišťovna hradí náklady léčby i pobytu) všech věkových kategorií z celkového počtu 130 202 osob na 104 927 osob. Počet pacientů *příspěvkové zdravotní péče* (dále jen PLP; náklady léčby hradí zdravotní pojišťovna, náklady pobytu pacient) klesl z celkových 19 515 osob na 15 714 osob. Naproti tomu narůstaly počty pacientů „samoplátců“ v lázeňské péči. Počet tuzemských pacientů léčících se v lázních za úhradu (tzn. žádná úhrada zdravotních pojišťoven) vzrostl z 30 955 osob celkem v roce 2003 na 91 953 osob celkem v roce 2007. Počet cizinců léčících se v lázních v ČR se za léta 2003–2007 zvýšil ze 117 922 pacientů na 133 962 pacientů. Počty nutného doprovodu pacientů k tíži zdravotního pojištění se ve sledovaných letech měnily jen mírně a trvale převyšovaly 4 tisíce osob.

Vývoj počtu pacientů podle indikačních skupin

Vyhláškou MZ č. 58/1997 Sb. jsou stanoveny indikační skupiny pro lázeňskou péči o dospělé, děti a dorost. Níže je uveden stručný popis počtu lázeňských pacientů u jednotlivých indikačních skupin podle vybraných kategorií pacientů. Pro účely tohoto stručného popisu jsou zjednodušeně hodnoceny kategorie pacientů na náklady

zdravotního pojištění celkem, tj. KLP + PLP. U pacientů léčených za přímé úhrady mimo veřejné zdravotní pojištění, tj. tuzemští „samoplátci“ a pacienti ze zahraničí, jsou uvažovány pouze kategorie dospělých vzhledem k nízkým počtům mladších věkových kategorií (děti + dorost za všechny indikační skupiny v řádech stovek ročně).

Dospělí pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění (KLP + PLP)

Celkový počet dospělých pacientů KLP + PLP se v letech 2003–2007 pohyboval v rozmezí od 134 876 do 108 313 osob. Tradičně téměř polovinu případů tvoří léčba nemocí pohybového ústrojí (indikační skupina VII). Dalšími nejčastějšími indikacemi jsou nemoci oběhového ústrojí (II) a nemoci nervové (VI). Nemoci onkologické (I) vykázaly více než 7 % nárůst v počtu pacientů i v počtu poskytnutých ošetrovacích dnů. Všechny ostatní indikační skupiny vykázaly za sledované období 2003–2007 pokles v počtu pacientů i v počtu ošetrovacích dnů s výjimkou indikační skupiny IX - duševní poruchy, kde došlo k nevýraznému růstu počtu pacientů. Celkem za všechny dospělé osoby na náklady veřejného zdravotního pojištění poklesly v lázeňské péči v letech 2003–2007 počty pacientů o 17,7 % a počty ošetrovacích dnů o 18,5 %. V roce 2007 byla absolutně nejčastější diagnózou indikační skupina VI/3 - kořenové syndromy vertebrogenního původu (9 239 případů) a indikační skupina VII/15 - stavy po ortopedických operacích s použitím náhrady kloubní (9 212 případů).

Dorostoví pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění

Celkový počet pacientů v dorostovém věku se ve sledovaném období pohyboval mezi 2 731 a 2 281 osob. Nejčastějšími indikačními skupiny byly opakovaně nemoci pohybového ústrojí (XXVII), nemoci nervové (XXVI), nemoci gynekologické (XXI) a nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (XXIV), jejichž celkový podíl se pohyboval mezi 60 % až 80 % všech pacientů. Nemoci nervové (XXVI) vykázaly za roky 2003–2007 nárůst cca o 42 % pacientů a nemoci pohybového ústrojí (XXVII) o cca 20 %. Ostatní indikační skupiny vykázaly pokles počtu pacientů kromě nemocí z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (XXIV), kde se však v absolutních číslech jedná o řády jednotek. Za sledované období oscilovaly počty pacientů v dorostovém věku kolem hodnoty 2 500 a počty poskytnutých ošetrovacích dnů kolem 90 000.

Dětsí pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění

Počet lázeňských pacientů v dětském věku klesal postupně od roku 2003 (12 769) do roku 2007 (9 736). Nejčastějšími indikacemi u dětských pacientů byly opakovaně netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí (XXV), nemoci nervové (XXVI), nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (XXIV), nemoci gynekologické (XXXI) a nemoci pohybového ústrojí (XXVII), jejichž celkový podíl se trvale pohybuje kolem 90 %. U všech indikačních skupin byl za sledované období zaznamenán pokles pacientů s výjimkou nemocí oběhového ústrojí (XXII). Celkový počet pacientů v roce 2007 oproti roku 2003 poklesl o 23,8 %, počet ošetrovacích dnů poklesl o 30,1 %.

Dospělí pacienti „samoplátci“

Zahrnuje kategorii, kde lázeňská péče je hrazena z jiných zdrojů než z veřejného zdravotního pojištění, což v praxi znamená převážně platby fyzických osob a rovněž platby právnických osob (např. firemní zdravotní programy). Celkový počty pacientů této kategorie se pohybovaly od 30 924 do 91 896 osob a v letech 2003–2007 trvale narůstaly. Nejčastějšími indikacemi byly nemoci pohybového ústrojí (VII), nemoci oběhového ústrojí (II) a netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí (V), jejichž celkový podíl pravidelně

převyšuje 90 %. Zmíněné nejčastější skupiny indikací vykazují růst počtu osob i ošetřovacích dnů. Celkový počet pacientů této kategorie vzrostl za sledované období o 197,2 % zatímco počet poskytnutých ošetřovacích dnů o 114,9 %, což je zřejmě vlivem kratších (týdenních, víkendových) zdravotních programů.

Dospělí pacienti ze zahraničí

Ve sledovaném období se počet dospělých pacientů ze zahraničí pohyboval mezi 117 003 až 134 518 osob. Dospělí pacienti ze zahraničí ve sledovaném období 2003–2007 tvořili tradičně 40 i více procent všech dospělých pacientů. Nejčastěji se vyskytovali pacienti s indikační skupinou nemoci pohybového ústrojí (VII), nemoci trávicího ústrojí (III) a nemoci oběhového ústrojí (II). Tyto tři indikační skupiny představovaly obvykle 84 %–88 % dospělých zahraničních pacientů. Celkový počet dospělých pacientů ze zahraničí za sledované období vzrostl o 13,7 % a počet ošetřovacích dnů o 4,1 %.

Počet dětských a dorostových pacientů „samoplátců“ v lázních tuzemců i cizinců celkem se v letech 2003–2007 pohyboval mezi 253 až 554 osob, indikačními skupinami s nejčastějším výskytem byly nemoci trávicího ústrojí (XXIII), nemoci nervové (XXVI) a nemoci pohybového ústrojí (XXVII).

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

Příloha k Vyhlášce MZ č. 58/1997 (výňatek):

A. Indikační seznam pro lázeňskou péči o dospělé:

- I Nemoci onkologické
- II Nemoci oběhového ústrojí
- III Nemoci trávicího ústrojí
- IV Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí
- V Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí
- VI Nemoci nervové
- VII Nemoci pohybového ústrojí
- VIII Nemoci močového ústrojí
- IX Duševní poruchy
- X Nemoci kožní
- XI Nemoci ženské

B. Indikační seznam pro lázeňskou péči o děti a dorost:

- XXI Nemoci onkologické
- XXII Nemoci oběhového ústrojí
- XX III Nemoci trávicího ústrojí
- XXIV Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí
- XXV Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí
- XXVI Nemoci nervové
- XXVII Nemoci pohybového ústrojí
- XXVIII Nemoci ledvin a cest močových
- XXIX Duševní poruchy
- XXX Nemoci kožní
- XXXI Nemoci gynekologické

Počty pacientů v lázních v letech 2003–2007

Počet pacientů	2003	2004	2005	2006	2007	Index 2007/2003
Dospělí						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	114 979	112 670	105 324	94 429	92 605	80,5
PLP	19 897	19 147	18 253	18 572	15 708	78,9
Plně na vlastní náklady:						
tuzemci	30 924	45 282	55 853	66 688	91 896	297,2
cizinci	117 626	117 003	119 929	134 518	133 761	113,7
Celkem dospělí	283 426	294 102	299 359	314 207	333 970	117,8
Děti a dorost						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	15 223	14 928	14 371	12 440	12 322	80,9
PLP	18	16	14	78	6	33,3
Plně na vlastní náklady:						
tuzemci	31	19	9	68	57	183,9
cizinci	296	193	545	285	201	67,9
Celkem děti a dorost	15 568	15 156	14 939	12 871	12 586	80,8
Celkem pacienti						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	130 202	127 598	119 695	106 869	104 927	80,6
PLP	19 515	19 163	18 267	18 650	15 714	80,5
Celkem plně na vlastní náklady:						
tuzemci	30 955	45 301	55 862	66 756	91 953	297,1
cizinci	117 922	117 196	120 474	134 803	133 962	113,6
Celkem počet pacientů	298 994	309 258	314 298	327 078	346 556	115,9
Celkem doprovod placený zdrav. pojišť.	4 352	4 529	4 596	4 233	4 293	98,6

KLP - komplexní lázeňská péče (plně hrazená zdrav. pojišťovkami)

PLP - příspěvková lázeňská péče (částečně hrazená zdrav. pojišťovkami)

Lázeňská péče pro dospělé - počet přijatých pacientů na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2003–2007

Indikační skupiny		2003	2004	2005	2006	2007	Index 2007/2003 v %
I Nemoci onkologické	počet pacientů	2 837	2 895	2 859	2 874	3 047	107,4
	počet ošetř. dnů	62 472	63 110	64 083	64 039	67 896	108,7
II Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	20 718	21 121	19 087	16 395	16 692	80,6
	počet ošetř. dnů	566 395	584 097	527 613	451 373	453 478	80,1
III Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	4 233	3 879	3 539	2 901	2 947	69,6
	počet ošetř. dnů	89 762	82 732	75 534	62 562	62 315	69,4
IV Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	4 129	4 114	3 822	3 306	3 402	82,4
	počet ošetř. dnů	68 971	68 736	63 687	54 077	56 811	82,4
V Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	9 994	9 271	8 537	7 764	7 899	79,0
	počet ošetř. dnů	291 623	271 235	250 477	224 527	230 824	79,2
VI Nemoci nervové	počet pacientů	18 144	17 543	17 380	16 273	16 025	88,3
	počet ošetř. dnů	453 059	448 335	435 086	412 245	402 684	88,9
VII Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	65 057	63 773	59 963	56 420	51 114	78,6
	počet ošetř. dnů	1 555 360	1 547 745	1 468 489	1 385 155	1 265 953	81,4
VIII Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	1 787	1 647	1 524	1 291	1 200	67,2
	počet ošetř. dnů	39 045	35 620	33 259	27 707	26 482	67,8
IX Duševní poruchy	počet pacientů	1 974	1 986	1 903	1 761	2 009	101,8
	počet ošetř. dnů	53 249	53 968	51 221	45 117	52 578	98,7
X Nemoci kožní	počet pacientů	1 542	1 440	1 578	1 352	1 455	94,4
	počet ošetř. dnů	45 079	43 178	47 596	40 375	42 061	93,3
XI Nemoci ženské	počet pacientů	4 461	4 148	3 385	2 664	2 522	56,5
	počet ošetř. dnů	123 613	114 695	93 656	74 230	69 630	56,3
Celkem	počet pacientů	134 876	131 817	123 577	113 001	108 313	80,3
	počet ošetř. dnů	3 348 628	3 313 451	3 110 701	2 841 427	2 728 712	81,5

Lázeňská péče dorostu - počet přijatých pacientů na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2003–2007

Indikační skupiny		2003	2004	2005	2006	2007	Index 2007/2003 v %
XXI Nemoci onkologické	počet pacientů	-	9	4	5	9	x
	počet ošetř. dnů	-	364	157	207	377	x
XXII Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	65	53	36	27	66	101,5
	počet ošetř. dnů	2 217	1 693	1 276	812	1 305	58,9
XXIII Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	80	84	79	52	31	38,8
	počet ošetř. dnů	2 309	2 375	2 295	1 463	897	38,8
XXIV Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	342	432	508	374	372	108,8
	počet ošetř. dnů	12 390	16 235	19 349	14 209	12 745	102,9
XXV Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	392	298	383	295	325	82,9
	počet ošetř. dnů	13 558	10 029	12 806	9 655	9 812	72,4
XXVI Nemoci nervové	počet pacientů	425	467	523	415	602	141,6
	počet ošetř. dnů	17 954	19 740	22 086	17 684	25 550	142,3
XXVII Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	494	533	465	465	592	119,8
	počet ošetř. dnů	18 070	20 286	18 323	18 018	23 291	128,9
XXXVIII Nemoci ledvin a cest močových	počet pacientů	104	87	55	65	35	33,7
	počet ošetř. dnů	3 241	2 753	1 813	2 048	1 101	34,0
XXIX Duševní poruchy	počet pacientů	-	4	4	8	8	x
	počet ošetř. dnů	-	133	134	224	226	x
XXX Nemoci kožní	počet pacientů	81	34	141	73	72	88,9
	počet ošetř. dnů	2 896	1 234	5 418	2 601	2 458	84,9
XXXI Nemoci gynekologické	počet pacientů	489	586	533	502	480	98,2
	počet ošetř. dnů	14 723	17 350	15 636	14 658	13 847	94,1
Celkem	počet pacientů	2 472	2 587	2 731	2 281	2 592	104,9
	počet ošetř. dnů	87 358	92 192	99 293	81 579	91 612	104,9

Lázeňská péče pro děti - počet přijatých pacientů na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2003–2007

Indikační skupiny		2003	2004	2005	2006	2007	Index 2007/2003 v %
XXI Nemoci onkologické	počet pacientů	22	10	18	24	13	59,1
	počet ošetř. dnů	871	406	709	976	500	57,4
XXII Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	143	128	111	102	190	132,9
	počet ošetř. dnů	4 787	4 501	3 646	2 989	3 759	78,5
XXIII Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	251	253	193	181	134	53,4
	počet ošetř. dnů	7 145	7 271	5 546	5 201	3 783	52,89
XXIV Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	1 120	1 320	1 275	958	1 102	98,4
	počet ošetř. dnů	41 471	48 644	47 099	37 019	37 224	89,8
XXV Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	5 707	5 299	5 210	4 605	4 733	82,9
	počet ošetř. dnů	212 451	195 705	187 553	162 721	159 174	74,9
XXVI Nemoci nervové	počet pacientů	2 035	1 893	1 701	1 755	1 470	72,2
	počet ošetř. dnů	79 967	72 646	66 404	68 457	54 439	68,1
XXVII Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	1 289	1 133	1 052	928	733	56,9
	počet ošetř. dnů	53 963	48 962	44 354	37 991	29 510	54,7
XXXVIII Nemoci ledvin a cest močových	počet pacientů	539	498	441	395	226	41,9
	počet ošetř. dnů	19 635	18 335	15 878	13 906	7 745	39,4
XXIX Duševní poruchy	počet pacientů	1	-	-	-	-	x
	počet ošetř. dnů	21	-	-	-	-	x
XXX Nemoci kožní	počet pacientů	466	455	442	334	392	84,1
	počet ošetř. dnů	18 010	17 948	16 165	12 049	13 494	74,9
XXXI Nemoci gynekologické	počet pacientů	1 196	1 368	1 211	955	743	62,1
	počet ošetř. dnů	37 539	41 467	36 749	29 386	23 209	61,8
Celkem	počet pacientů	12 769	12 357	11 654	10 237	9 736	76,2
	počet ošetř. dnů	475 860	455 885	424 103	370 695	332 837	69,9

Lázeňská péče pro dospělé - počet přijatých tuzemských pacientů samoplátců podle indikačních skupin v letech 2003–2007

Indikační skupiny		2003	2004	2005	2006	2007	Index 2007/2003 v %
I Nemoci onkologické	počet pacientů	23	25	28	43	49	213,0
	počet ošetř. dnů	366	353	288	463	765	209,0
II Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	4 768	11 226	8 709	9 001	15 835	332,1
	počet ošetř. dnů	43 232	67 012	59 970	59 956	86 972	201,2
III Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	863	732	846	927	2 647	306,7
	počet ošetř. dnů	10 397	9 310	7 468	8 635	36 883	354,7
IV Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	541	590	464	370	1 097	202,8
	počet ošetř. dnů	7 243	7 831	5 381	4 980	17 507	241,7
V Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	3 187	4 311	12 785	10 003	16 052	503,7
	počet ošetř. dnů	26 562	31 457	68 023	49 184	53 651	202,0
VI Nemoci nervové	počet pacientů	287	329	624	205	953	332,1
	počet ošetř. dnů	3 269	3 376	4 646	2 486	5 923	181,2
VII Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	21 162	28 004	32 309	46 074	55 132	260,2
	počet ošetř. dnů	199 148	264 491	274 078	345 847	423 309	212,6
VIII Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	15	20	37	24	37	246,7
	počet ošetř. dnů	195	325	529	242	495	253,8
IX Duševní poruchy	počet pacientů	-	-	1	-	-	x
	počet ošetř. dnů	-	-	4	-	-	x
X Nemoci kožní	počet pacientů	-	-	-	-	-	x
	počet ošetř. dnů	-	-	-	-	-	x
XI Nemoci ženské	počet pacientů	78	45	50	41	94	120,5
	počet ošetř. dnů	1 707	708	739	597	2 219	130,0
Celkem	počet pacientů	30 924	45 282	55 853	66 688	91 896	297,2
	počet ošetř. dnů	292 119	384 863	421 126	472 390	627 724	214,9

**Lázeňská péče pro dospělé - počet přijatých zahraničních pacientů
podle indikačních skupin v letech 2003–2007**

Indikační skupiny		2003	2004	2005	2006	2007	Index 2007/2003 v %
I Nemoci onkologické	počet pacientů	178	1 503	1 193	826	155	87,1
	počet ošetř. dnů	3 122	13 637	13 437	9 726	2 427	77,7
II Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	11 377	10 514	9 952	9 566	9 662	84,9
	počet ošetř. dnů	186 458	172 267	154 787	144 497	142 375	76,4
III Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	23 639	25 247	24 750	31 080	26 624	112,6
	počet ošetř. dnů	329 419	360 331	359 813	437 629	378 893	115,0
IV Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	6 165	6 868	5 811	7 829	7 953	129,0
	počet ošetř. dnů	92 411	103 377	87 338	113 963	113 555	122,9
V Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	4 795	2 798	3 698	2 836	2 530	52,8
	počet ošetř. dnů	56 578	30 046	36 513	25 430	21 696	38,3
VI Nemoci nervové	počet pacientů	533	526	1 775	760	198	37,1
	počet ošetř. dnů	19 504	12 887	30 117	10 588	8 199	42,0
VII Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	68 792	68 139	71 338	78 973	76 512	111,2
	počet ošetř. dnů	1 037 610	1 007 149	1 008 381	1 126 639	1 096 040	105,6
VIII Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	2 097	1 332	1 255	2 358	9 952	474,6
	počet ošetř. dnů	28 439	14 064	16 346	24 793	61 199	215,2
IX Duševní poruchy	počet pacientů	1	13	24	31	27	2700
	počet ošetř. dnů	17	201	323	454	319	1876
X Nemoci kožní	počet pacientů	4	5	11	85	7	175,0
	počet ošetř. dnů	59	71	163	1 429	84	142,4
XI Nemoci ženské	počet pacientů	45	58	122	174	141	313,3
	počet ošetř. dnů	694	816	2 096	2 953	2 216	319,3
Celkem	počet pacientů	117 626	117 003	119 929	134 518	133 761	113,7
	počet ošetř. dnů	1 754 311	1 714 846	1 709 314	1 898 101	1 827 004	104,1